

**Про допомогу учасникам антитерористичної операції
та діяльність Центру допомоги учасникам АТО
в Чернігівській області
(станом на 01.02.2018)**

В області продовжується робота щодо виконання **Указу Президента України від 18 березня 2015 року № 150 «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників антитерористичної операції»**.

Своє життя за вільну і незалежну Україну на сьогодні віддали **162** наші земляки.

Родинам загиблих військовослужбовців та представникам правоохоронних органів надано статус члена сім'ї загиблого ветерана війни. Всі вони отримали довідки та посвідчення встановленого зразка та користуються пільгами відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Здійснюються додаткова робота щодо соціального захисту зазначеної вище категорії людей. Так, з 2015 року діють обласна та місцеві програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції та членів їх сімей.

Органами місцевої державної влади, громадськими організаціями та волонтерами здійснюється соціальний супровід та вирішуються проблемні питання учасників антитерористичної операції та членів сімей загиблих військовослужбовців. Ними налагоджено співпрацю з органами охорони здоров'я, освіти та громадськими організаціями для надання психологічної допомоги військовослужбовцям, які повернулися із зони проведення АТО.

У м. Чернігові створено антикризову раду, яка систематично проводить навчання із військовослужбовцями з питань профілактики постстресового синдрому. Надається допомога у набутті навичок поведінки при бойовому стресі.

В області здійснюється надання психологічної допомоги учасникам АТО та членам їх сімей. З цією метою місцевими управліннями соціального захисту населення області налагоджено співпрацю з органами охорони здоров'я, освіти та громадськими організаціями для залучення фахівців психологів.

На Чернігівщині вже майже 20 років функціонує центр радіаційного захисту та оздоровлення населення, де, з початком бойових дій на Донбасі, вже близько п'ятисот бійців пройшли комплексне медичне обстеження.

Для оперативного лікарського втручання керівництво Центру запровадило медичний реєстр учасників АТО з їхніми особистими даними та встановленими діагнозами.

Під час бойових дій на Сході у захисників все частіше почали загострюватись неврологічні хвороби. Постійне спілкування, сучасні ліки і навіть сеанси гіпнозу – є сучасними методами лікування воїнів.

В Центрі медичної реабілітації для учасників антитерористичної операції, що діє на базі Чернігівського обласного госпіталю ветеранів війни

(вул. Волковича, 25), надається лікування всім учасникам АТО, які звертаються за допомогою.

Відповідно до пп.1.1.1 Наказу Управління охорони здоров'я Чернігівської обласної державної адміністрації «Про створення центрів медичної та психіатричної реабілітації для учасників антитерористичної операції» № 179 від 01.10.2014 року у жовтні 2014 р. на базі комунального лікувально-профілактичного закладу «Чернігівський обласний госпіталь ветеранів війни» у межах загального ліжкового фонду створено Центр медичної реабілітації для учасників антитерористичної операції на 20 ліжок: 10 – реабілітаційних терапевтичних, 10 – реабілітаційних неврологічних.

З метою надання належної психологічної реабілітації учасникам антитерористичної операції, вишукана можливість введення посади психолога. З початку антитерористичної операції у госпіталі проліковано 632 учасників антитерористичної операції, ще 20 - отримують лікування. 93 учасника АТО були направлені на реабілітацію та лікування в Український державний медико-соціальний центр ветеранів війни, 7 учасників АТО - на лікування в державний госпіталь для воїнів - інтернаціоналістів «Лісова Поляна».

На базі комунального лікувально-профілактичного закладу «Чернігівська обласна психоневрологічна лікарня» створено Центр психіатричної реабілітації на 20 ліжок. На даний час в умовах закладу пройшли реабілітацію 834 осіб, ще 14 осіб знаходяться на лікуванні.

До штатів медичних закладів області введено 9 посад медичних психологів, 4 посади лікарів – психотерапевтів та 20 посад практичних психологів. Зокрема, безпосередньо в Центрі психологічної реабілітації учасників АТО на базі обласної психоневрологічної лікарні введено: 1 посада лікаря-психолога; 2 посади лікарів – психотерапевтів та 7 посад практичних психологів.

В Чернігівській області запроваджено обов'язкове медичне обстеження стану здоров'я демобілізованих учасників антитерористичної операції за місцем проживання фахівцями центральних міських лікарень, центральних районних лікарень, центрів первинної медико-санітарної допомоги, при потребі учасники АТО направляються на дообстеження та лікування в обласні медичні заклади.

В області організована тісна співпраця між обласними, районними та міськими військовими комісаріатами, департаментом соціального захисту облдержадміністрації, районними та міськими управліннями соціального захисту населення та головним лікарем Чернігівського обласного госпіталю ветеранів війни, головними лікарями центральних районних лікарень, центрів первинної медико-санітарної допомоги для уточнення чисельності демобілізованих учасників антитерористичної операції та взяття їх під диспансерний нагляд медичними закладами за місцем проживання.

За даними річних звітів за 2017 рік медичними закладами області під диспансерний нагляд були взяті 1108 учасників АТО, у т.ч. 1044 учасників бойових дій та 64 інваліда війни. Всього по області на 01.01.2018 року в

медичних закладах на обліку знаходились 6825 учасників АТО, у т.ч. 6623 учасника бойових дій і 156 інвалідів антитерористичної операції, за січень 2018 року на облік взято ще 13 учасників АТО.

На 30.01.2018 (за даними облвійськомату) в області знаходяться на військовому обліку 6278 демобілізованих учасників АТО.

За весь період антитерористичної операції вперше було направлено до медико-соціальних експертних комісій області 629 учасників АТО.

У Чернігівському обласному госпіталі ветеранів війни функціонують фізіотерапевтичний кабінет і кабінет лікувальної фізкультури.

За період проведення реабілітації учасників АТО КЛПЗ «Чернігівський обласний госпіталь ветеранів війни» проводив роботу з благодійними фондами та громадськими організаціями щодо їх участі в поліпшенні умов та якості надання послуг.

Зокрема, за період 2014 - 2017 років здійснено поточний ремонт будівлі госпіталю та медичного обладнання на суму 119,8 тис. грн. Госпіталем щороку оновлюється м'який інвентар у відповідності до нормативів встановлених постановою КМУ від 14.04.2004 № 477 «Про збільшення норм грошових витрат на обслуговування ветеранів війни у лікувально-профілактичних закладах».

Співпрацював госпіталь з благодійними організаціями і щодо придбання лікувально-діагностичного обладнання. Благодійним фондом «Європа» передано для госпіталю кардіограф на суму 7,8 тис. грн., Українською спілкою ветеранів Афганістану надано обладнання на суму 3,9 тис. грн.

У 2015 році благодійною організацією «Ліга банків України» передано для потреб госпіталю лікувально-діагностичне обладнання для фізіотерапевтичного кабінету на суму 27,1 тис. грн.

У 2017 році від благодійного фонду «Альфа Допомога» надійшло медичних виробів на суму 8,5 тис. грн.

До фізіотерапевтичної реабілітації ветеранів війни, у тому числі учасників антитерористичної операції, активно залучаються лікарі-фізіотерапевти обласної лікарні.

Фінансування Чернігівського обласного госпіталю ветеранів війни здійснюється щомісячно у повному обсязі у межах затвердженого обсягу асигнувань. Фінансування на харчування та на придбання медикаментів і перев'язувальних засобів з березня 2016 року здійснюється у розмірах, передбачених постановою Кабінету міністрів України від 27.01.2016 року № 34 «Про збільшення норм грошових витрат на харчування та медикаменти в закладах охорони здоров'я для ветеранів війни» відповідно 55 грн. та 65 грн. у розрахунку на одного хворого на день.

У госпіталі **функціонує телефонна «гаряча лінія» 679674** для надання консультативної допомоги учасникам антитерористичної операції та членам їх сімей.

У Чернігівській обласній психоневрологічній лікарні створене «Єдине вікно» для звернення учасників АТО, при приймальному відділенні лікарні та в реєстратурі обласного психоневрологічного диспансеру. Дана категорія осіб обслуговується позачергово; в лікарні працює телефон довіри (з 08:00 до 16:00

години тел. 676-542 при обласному психоневрологічному диспансері, з 16:00 до 08:00 тел. 697-023 приймального відділення), де цілодобово можна отримати консультацію фахівців лікарні щодо надання медичної допомоги та реабілітації учасників бойових дій, членів їх сімей, та переселенців.

На курсах підвищення кваліфікації Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського для педагогів-організаторів, практичних психологів, учителів психології закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), передфахової вищої, позашкільної освіти, проведені практичні заняття на тему «Психологічний супровід дітей учасників АТО».

На базі Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського проведено курси з підготовки практичних психологів закладів загальної середньої освіти з проблеми «Навички кризового консультування та розвиток психосоціальної стійкості до стресу у школярів». Навчання пройшли 28 осіб.

Продовжується співпраця обласного центру практичної психології і соціальної роботи з громадською організацією «Центр психолого-соціальної допомоги «Ресурс». Методистом обласного центру практичної психології і соціальної роботи проводяться індивідуальні консультації та корекційні заняття з дітьми учасників антитерористичної операції.

На базі обласного центру практичної психології і соціальної роботи продовжується робота консультативного пункту з питань надання психологічної допомоги дорослим і дітям, які знаходяться у кризовому стані.

Головне управління Держгеокадастру у Чернігівській області в першочерговому порядку здійснює розгляд звернень учасників АТО та сімей загиблих учасників АТО щодо **відведення земельних ділянок**.

Станом на **01.02.2018 року** в Головному управлінні Держгеокадастру:

- кількість поданих учасниками анти терористичної операції заяв на отримання земельних ділянок становить **8346** од.;
- прийнято 6586 наказів про надання дозволу на розроблення документації із землеустрою щодо відведення земельних ділянок загальною площею **8266,2714** га;
- прийнято **4192** накази про затвердження документації із землеустрою та передачу земельних ділянок у власність загальною площею **5386,1880** га.

Інформація щодо забезпечення учасників антитерористичної операції та членів сімей загиблих учасників АТО земельними ділянками на території області розміщується на власному офіційному веб-сайті Головного управління Держгеокадастру у Чернігівській області (chernihivska.land.gov.ua).

Демобілізованим учасникам АТО, які звертаються до **центрів зайнятості області**, надається весь спектр соціальних послуг державної служби зайнятості – інформаційні та консультаційні, виплата матеріальної допомоги з безробіття,

пошук роботи, участь в оплачуваних громадських та тимчасових роботах, профорієнтаційні послуги, для бажаючих розглядається можливість підвищення їхньої кваліфікації, професійної підготовки та перепідготовки, а також можливість започаткувати підприємницьку діяльність.

Протягом **січня 2018 року в центрах зайнятості області** перебувало на обліку 225 безробітних з числа демобілізованих військовослужбовців - учасників антитерористичної операції, 23 з них звернулися у звітному періоді. Чисельність працевлаштованих (у тому числі самостійно та шляхом укладання цивільно-правових угод) за звітний період склала 4 особи. Проходили професійне навчання за направленням державної служби зайнятості 3 особи.

Безробітні з числа демобілізованих учасників АТО залучаються до участі в громадських та інших роботах тимчасового характеру. У січні поточного року два безробітних зазначеної категорії брали участь у таких роботах.

Для підвищення якості надання соціальних послуг та координації дій щодо соціальної адаптації та професійної реабілітації учасників АТО запроваджено на постійній основі їх анкетування.

У січні 2018 року в центрах зайнятості області проведено 15 інформаційних семінарів для демобілізованих військовослужбовців, участь в яких взяли 25 безробітних учасників антитерористичної операції. З них 7 заходів проведено за участю представників військкоматів або безпосередньо у військкоматах області, по одному заходу відвідали представники органів соціального захисту населення, центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центру з надання безоплатної правової допомоги.

В Чернігівському міському центрі зайнятості за участю фахівця Психологічної кризової служби з метою надання психологічної підтримки проведено тренінг для 5 учасників АТО.

Тісна співпраця органів влади, державних установ, громадських та волонтерських організацій, роботодавців сприяє більш швидкому та ефективному вирішенню проблем зайнятості та адаптації на ринку праці демобілізованих учасників АТО.

Впродовж **січня 2018 року** 204 безробітним учасникам АТО, які перебували на обліку в центрах зайнятості області, надано 305 різноманітних профорієнтаційних послуг, в т.ч. індивідуальні профконсультації отримали 28 учасників АТО, з них 4 пройшли психодіагностичне тестування.

З метою активізації власних зусиль та підвищення мотивації до працевлаштування, опанування навичками складання резюме та проходження співбесіди з роботодавцями за попередніми даними впродовж січня 2018 року 52 безробітних учасника АТО взяли участь в тематичних семінарах з техніки пошуку роботи. Крім того, 10 осіб цієї категорії залучені до семінарів з питань професійного навчання та здобуття актуальних на ринку праці професій. В семінарах з питань організації підприємницької діяльності та самозайнятості взяли участь 6 безробітних осіб з числа демобілізованих учасників АТО, 9 осіб відвідали семінари з орієнтації на військову службу за контрактом в Збройних Силах України.

В області по лінії органів соціального захисту населення продовжує реалізовуватись бюджетна програма **щодо виплати грошової компенсації** для придбання житла для сімей загиблих учасників антитерористичної операції, а також для осіб з інвалідністю I-II групи з числа учасників АТО та осіб, які втратили функціональні можливості нижніх кінцівок, та потребують поліпшення житлових умов.

У 2017 році грошову компенсацію за належні для отримання жилі приміщення виплачено 21 родині, яка потребувала поліпшення житлових умов, на загальну суму 13,5 млн гривень.

На виконання Порядку забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції **санаторно-курортним лікуванням** (постанова Кабінету Міністрів України від 31.03.2015 р. № 200) у місцевих органах соціального захисту населення на обліку для забезпечення санаторно-курортними путівками перебуває 534 особи з числа учасників антитерористичної операції. Кошти для закупівлі послуг санаторно-курортного лікування для учасників АТО області у 2018 році не надходили.

Для забезпечення постраждалих учасників антитерористичної операції технічними та іншими засобами реабілітації, у тому числі протезуванням (ортезуванням), в органах соціального захисту населення перебуває 32 особи, із них 22 – забезпечені усіма необхідними засобами реабілітації, по іншим ведеться робота.

З метою широкого інформування учасників антитерористичної операції та членів загиблих учасників АТО щодо соціального захисту в області організовано роз'яснювальну кампанію через засоби масової інформації та офіційні веб-сайти органів виконавчої влади. Так, на офіційному веб-сайті Департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації діє рубрика «Соціальний захист учасників АТО», де розміщено Програму соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, членів їх сімей та бійців-добровольців у Чернігівській області на 2017-2018 роки, звіт про виконання Програми соціальної підтримки учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у Чернігівській області на 2015-2016 роки, Пам'ятку для ветеранів війни із числа учасників антитерористичної операції щодо їх соціального захисту та Дорожню карту для демобілізованих військовослужбовців і членів сімей загиблих (померлих) учасників антитерористичної операції, в якій надано змістовну інформацію щодо соціально-правової допомоги тощо.

Вже близько двох років в Чернігові **працює центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги**. Представники центру надають юридичну допомогу найбільш незахищеним верствам населення, серед яких і учасники бойових дій.

Згідно з чинним законодавством військовослужбовцям надається **правова допомога** з усіх питань на безоплатній основі. Допомога включає в

себе весь юридичний спектр послуг, а саме консультації, складання заяв та позовів, представництво в судах всіх інстанцій та багато іншого.

Керівництво центру закликає всіх бійців ЗСУ не залишати свої правові проблеми в глухому куті, а звертатися безпосередньо до них. *За інформацією інтернет-видання «Чернігівщина».*

В області постійно діє **Центр допомоги родинам загиблих учасників АТО** – ГО «ЄДИНА РОДИНА ЧЕРНІГІВЩИНИ» (голова громадської організації – Шанський Микола Миколайович, тел.+38-093-926-14-95; +38-050-412-81-24). Організація займається проведенням обласних та районних заходів щодо вшанування загиблих учасників АТО, нагородження державними нагородами (посмертно) загиблих та вручення цих нагород членам родин загиблих; проведення обласного заходу «Єдина родина Чернігівщини», пільговий проїзд в громадському транспорті членів родин загиблих; будівництво в м. Чернігові меморіалу загиблим учасникам АТО тощо.

Події та заходи, що проходили в області протягом січня п.р.

Напередодні **новорічно-різдвяних свят** гуртківці науково-технічної творчості учнівської молоді підготували нашим захисникам невеличкі подаруночки: написали та намалювали вітальні листівки, зробили сувеніри-обереги «Різдвяний янгол».

Усіх янголят разом з найкращими побажаннями волонтери передали для бійців антитерористичної операції.

Від бійців, які наразі проходять лікування у шпиталі в Пущі-Водиці, отримали прапор з подякою і найкращими побажаннями для дітей.

Крім того, представники цього закладу підготували вітання з Новим роком та Різдвом Христовим для 60 сімей загиблих бійців у зоні АТО, вихідців з Чернігова.

Чернігівські волонтери передали різдвяні подарунки воїнам ЗСУ в зону бойових дій.

Активістами «Жіночої Сотні» передано у військові частини ЗСУ, що діють в зоні АТО, фрукти, солодощі, смаколики, печиво.

Допомога, теплі слова, пісні та солодощі з рідного краю зігрівають та піднімають моральний дух нашим захисникам.

За ініціативи Чернігівського обласного військового комісаріату та за активної підтримки Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації в загально-навчальних закладах області протягом січня була проведена культурно-патріотична акція «Діти Сіверщини – Захисникам України». Подарунки від учнівської молоді Чернігівщини було вручено бійцям, які боронять мир та спокій на сході нашої країни. Дитячі вітання воїнам АТО передали офіцери оперативного командування «Північ», військові капелани громадської організації «Асоціація незалежних релігійних громад» і концертний колектив «Зерно любові».

Джерело: <http://cheline.com.ua/news/society/zahisnikam-ukrayini-vruchili-podarunki-vid-shkolyariv-chernigivshhini-foto-113917>

5 січня в Ніжині діти загиблих Героїв відвідали Спеціальний Авіаційний загін міста Ніжина. Екскурсія почалась з огляду великих крилатих велетнів, діти змогли побувати всередині літаків, посидіти за штурвалом.

Також діти відвідали Музей авіації, який знаходиться на території частини та отримали солодкі подарунки від Спеціального Авіаційного загону.

Джерело: <http://cheline.com.ua/news/society/diti-zagiblih-geroyiv-vidchuli-sebe-aviatorami-foto-113843>

12 січня у Чернігові волонтерський підрозділ формації С14 передали військовим в зону АТО автомобіль швидкої медичної допомоги.

Урочиста передача фронтовикам автомобіля відбулась біля Скатерининського храму. Освятити авто волонтер та капелан отець Євген Орда.

Військово-історичний музей міста Чернігова поповнився новим екземпляром – бойовим стягом.

Цей прапор приїхав зі Станиці Луганської, на тканині ще свіжі автографи бійців, який наразі пильнують населений пункт.

Стяг до музею привезли волонтери, побратими та матері чернігівських бійців, які загинули в Станиці Луганській. У листопаді минулого року вони подолали понад дві тисячі кілометрів, аби побачити місця, де служили та провели останні миті свого життя їхні сини.

Джерело: <http://cheline.com.ua/chelinetv/suspilstvo-video/vijskovo-istorichnij-muzej-popovnivsya-novim-bojovim-styagom-video-115779>

Марш «відфутболь диктатора» відбувся **22 січня** у Чернігові, у День Соборності України.

Від палацу Урочистих подій до стадіону ім.Гагаріна представники різних громадських організацій та небайдужі свідомі громадяни пройшли пішою смолоскиповою ходою.

Мета цього заходу – привернути увагу світової спільноти до загарбницької війни на сході України та не допустити проведення Чемпіонату світу з футболу в Росії.

Ця акція має міжнародний характер. Українська діаспора проводить також цю акцію у таких країнах як США, Швейцарія, Австрія, Італія, Німеччина та інші. *Прес-служба Руху Валентина Наливайченка «Справедливість» у Чернігівській області.*

25 січня для забезпечення національної безпеки і оборони, стримування і відсічі російської збройної агресії в Донецькій та Луганській областях вирушили бійці роти патрульної служби поліції особливого призначення «Чернігів».

Підтримати бійців перед далекою дорогою прийшли побратими, друзі й родичі правоохоронців. І хоча вони їдуть на Донбас далеко не вперше, близькі не приховували свого хвилювання.

Одним з найбільших позитивних моментів відправки та своєрідним стимулом для правоохоронців стало вручення бійцю роти «Чернігів» подяки від голови Чернігівської обласної адміністрації. *Сектор комунікації поліції Чернігівської області.*

Розширене засідання координаційних рад з питань національно-патріотичного виховання при Чернігівській, Івано-Франківській та Миколаївській облдержадміністраціях відбулося **24 січня** в рамках відзначення 99-ої річниці Злуки УНР та ЗУНР та 100-річчя бою під Крутами.

Особлива увага була приділена важливості осмислення подій сторічної давнини в контексті сьогоденної боротьби за незалежність та територіальну цілісність України.

Представники областей обмінялись досвідом з організації процесу національно-патріотичного виховання дітей та молоді на місцях. Говорили, зокрема, про підготовку в Чернігові збірок документів та інших друкованих видань про період Української народної республіки; діяльність єдиного в Україні Дитячо-юнацького пластового центру в Івано-Франківську; співпрацю навчальних закладів з військовими частинами, організацію зустрічей з учасниками АТО в усіх трьох областях. Висловили пропозицію про розміщення в навчальних закладах тематичних виставок або іншої наочності про нинішню війну та події, що відбуваються в Україні. *Чернігівський центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій.*

23 січня у місті Прилуки Чернігівської області відбулися громадські слухання з мешканцями мікрорайону М'ятно-дослідної станції з питань про детальний план території садибної забудови, прилеглої до вулиці Вавилова та вулиці Партизанської.

По вулиці Вавилова буде розміщено 49 ділянок, призначених для виділення учасникам АТО, а Партизанській – 14. Жителі мікрорайону не виступили проти розроблених планів. Після проходження всіх процедурних питань до кінця року відбудеться жеребкування між учасниками АТО, які зможуть почати приватизації земельних ділянок. *Прес-секретар Прилуцької міської ради.*

На курсах підвищення кваліфікації Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського для заступників директорів з виховної роботи закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), передфахової вищої, позашкільної освіти, проведено практичне заняття на тему «Психологічний супровід дітей учасників АТО».

Продовжується співпраця обласного центру практичної психології і соціальної роботи з громадською організацією «Центр психолого-соціальної допомоги «Ресурс». У рамках співпраці, методистом обласного центру практичної психології і соціальної роботи проводяться індивідуальні консультації та корекційні заняття з дітьми учасників антитерористичної операції.

На базі обласного центру практичної психології і соціальної роботи продовжується робота консультативного пункту з питань надання психологічної допомоги дорослим і дітям, які знаходяться у кризовому стані.

26 січня у святково облаштованій музичній залі закладу дошкільної освіти «Сонечко» м. Бобровиця на Чернігівщині відбулась зустріч дітей,

колективу та батьків вихованців з воїнами – учасниками АТО, які відстоювали цілісність України від російського ворога.

На захід були запрошені учасники бойових дій та волонтери.

До зустрічі з воїнами дітки готувались з щирістю та відповідальністю. Старанно читали вірші, співали пісні, виконували таночки. Вихованці садочку, педагоги та батьки намагались зіграти теплом своїх сердець дорогих гостей, зберегти у Героїв віру в те, що на них чекають, їм вірять, їх люблять і підтримують.

Від імені діток і колективу завідуюча дитячим садочком подякувала Героям за їх мужню боротьбу і передала зібрану допомогу бійцям, які зараз захищають нашу країну.

До збору допомоги у садочку долучились всі – діти малювали малюнки, батьки вихованців та педагогічний колектив зібрали кошти і купили ліки та гостинці.

Зібрана допомога буде відправлена нашим Захисникам.

До 100-річчя бою під Крутами громадська організація «Єдина родина Чернігівщини» підготувала пересувну виставку «Блокпост пам'яті Героїв Сіверщини». Відкрили її **28 січня** на території меморіального комплексу «Пам'яті Героїв Крут».

Експозиція складається з 23 елементів – патріотичних скриньок, у минулому ящиків з-під гранат, які привезли із зони АТО. Естетичного вигляду їм допомогли надати чернігівські майстри та художники. Зокрема, на металевих пластинах зробили портрети загиблих Героїв, нанесли їхні біографічні дані, встановили підсвітку.

До відкриття активно готувалися протягом останніх двох місяців. Долучилися до масштабної роботи і Національна гвардія України та Чернігівський прикордонний загін.

Як кажуть організатори виставки, це тільки початок. Адже такі скриньки планують зробити і ніжинці. Готові ж експонати «поїдуть» учбовими закладами області, аби підростаюче покоління виховувалось на прикладах справжнього патріотизму. *Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської облдержадміністрації.*

28 січня п.р. на території Меморіального комплексу «Пам'яті героїв Крут» (село Пам'ятне Борзнянського району Чернігівської області), за участю керівництва держави, розпочалися заходи з відзначення **100-річчя бою під Крутами.**

Департаментом з питань цивільного захисту та оборонної роботи облдержадміністрації **28.01.2018** забезпечено доставку близько 30 представників від органів влади та членів громадської організації «ЄДИНА РОДИНА ЧЕРНІГІВЩИНИ», насамперед членів родин загиблих учасників АТО, для участі в зазначених заходах, вшанування пам'яті жертв цих трагічних подій в історії становлення незалежної України.

28 січня 2018 року з нагоди відзначення 100-річчя героїчного бою під Крутами, відбулося символічне повторення шляху юнаків - майбутнього українського війська за маршрутом Київ – станція Крути. З Києва спеціальним «Потягом єднання» на станцію Крути Борзнянського району Чернігівської області прибули вихованці-ліцеїсти старших класів з 24-ох навчальних закладів середньої та професійної освіти військово-спортивного профілю з різних міст України.

Саме тут на місці жорстоких боїв відбувся меморіальний захід із вшанування Героїв Крут.

Цього дня на території Меморіального комплексу «Пам'яті Героїв Крут» вклонитися подвигу курсантів та козаків зібралися Віце-прем'єр-міністр України Павло Розенко, Міністр культури України Євген Нищук, Міністр молоді та спорту України Ігор Жданов, очільники Чернігівщини - голова обласної державної адміністрації Валерій Куліч, голова обласної ради Ігор Вдовенко, а також керівники районів та міст області, військові, громадськість.

Під час церемонії кожному ліцею військові вручили Державний прапор з пам'ятними стрічками про легендарний бій, як символ героїзму, високого патріотизму та любові до рідної України.

Джерело: <https://dmsu.gov.ua/news/region/100-richchya-gerojchnogo-boyu-pid-krutami-vidznachila-na-chernigivshhini.html>

01.02.2018